

UZP/DKD/WKZ/421/20 /15/LB
KNZ/9/15/DKD
dot. KZ/299/13/DKD

**Informacja o wyniku kontroli doraźnej
w zakresie legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki**

1. Określenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które było przedmiotem kontroli.

Zamawiający: Wojskowy Ośrodek Farmacji i Techniki Medycznej –
Celestynów
ul. Wojska Polskiego 57
05 – 430 Celestynów

Rodzaj zamówienia: dostawa

Przedmiot zamówienia: dostawa szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu

Tryb postępowania: zamówienie z wolnej ręki – art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy
Prawo zamówień publicznych

Wartość zamówienia: 506.000,00 zł (125.883,17 euro)

Środki UE: nie

2. Informacja o stwierdzeniu naruszeń lub ich braku.

Z analizy dokumentów i wyjaśnień przesłanych przez Zamawiającego wynika, iż podstawą wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na dostawę szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu, będącej przedmiotem niniejszej kontroli był przepis art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”.

Zamawiający wszczął postępowanie w trybie zamówienia z wolnej ręki w dniu 08.03.2013 r. poprzez przekazanie zaproszenia do negocjacji firmie Profarm PS Sp. z o.o. z siedzibą w Starej Iwicznej. Umowa w sprawie przedmiotowego zamówienia została zawarta z ww. wykonawcą w dniu 18.03.2013 r.

Zamawiający wyjaśnił, iż główną działalnością statutową Zamawiającego jest zaopatrywanie w leki, materiały i wyroby medyczne, laboratoryjne, sprzęt medyczny i produkty lecznicze Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach swojej działalności Zamawiający zajmuje się również zaopatrywaniem misji pokojowych i misji stabilizacyjnych, w których udział biorą przedstawiciele Sił Zbrojnych RP. W ramach rocznych planów zakupów Zamawiający otrzymuje fundusze na zabezpieczenie określonych potrzeb różnych rodzajów sił zbrojnych np. Polskich Kontyngentów Wojskowych.

Zamawiający wskazał, iż w dniu 04.03.2013 r. otrzymał polecenie od jednostki nadrzędnej, tj. Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, pilnego zrealizowania zapotrzebowania na zakup szczepionek, przeznaczonych dla 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu, która jest zobowiązana do kontynuowania szczepień (druga dawka) u żołnierzy pełniących dyżur w ramach Weimarskiej Grupy Bojowej Unii Europejskiej 2013/I oraz dla potrzeb Sił Powietrznych. Pilny zakup dodatkowej ilości przedmiotowej szczepionki podyktowany był faktem, iż znaczna część zakupionej i przekazanej do dyspozycji 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu szczepionki, z powodu awarii komory chłodniczej uległa zniszczeniu.

Dodał, iż jako realizator zakupu nie posiada informacji na temat terminu rozpoczęcia szczepień oraz ilości szczepionek przeznaczonych na te szczepienia. W 2013 r. przekazał do wykorzystania 2 473 dawki szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu, jednak nie posiada informacji o ilości wykorzystanych szczepionek. W latach 2011 – 2012 dokonywał zakupu ww. szczepionki w następujących postępowaniach:

- sprawa nr 113/2010 – umowa trzyletnia – ilość zakupionych dawek – 100;
- sprawa nr 113/2010 – umowa trzyletnia – ilość zakupionych dawek – 250;
- sprawa nr 72/2012 – ilość zakupionych dawek – 3950;
- sprawa nr 186/2012 – ilość zakupionych dawek – 700.

Odpowiadając na pytanie o wyjaśnienie różnicy w zakupie szczepionek w ilości 2 200 dawek, w stosunku do przedstawionego protokołu szkody Nr 02/MED/13 z dnia 14.02.2013 r., w którym wskazano ilość uszkodzonych szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu pn. Ixiaro – 1458 szt., Zamawiający poinformował, iż jako jednostka ściśle podporządkowana jednostkom nadrzędnym nie posiada wiedzy w przedmiotowej kwestii. Wskazał, iż wszelkie działania Wojskowego Ośrodka Farmacji i Techniki Medycznej w Celestynowie jako Zamawiającego związane zarówno z zakupem, wydaniem bądź uzupełnieniem ubytku w zapasach magazynowych wynikają nierozdzielnie z decyzji (rozkazów) wydawanych przez jednostki nadrzędne. Zamawiający jako jednostka podległa nie posiada rozeznania w planach i potrzebach armii.

Z nadesłanych przez Zamawiającego dokumentów wynika następujący stan faktyczny.

W dniu 09.01.2013 r. kierownik kuchni i stołówki złożyła meldunek do Szefa Służby Żywnościowej WOG 45 w Wędrzynie o awarii komory chłodniczej w kuchni w budynku nr 2/K-8644. W załączeniu przekazała protokół stanu technicznego Nr 1/2013 r. z dnia 09.01.2013 r., w którym wskazano głośną pracę sprężarki oraz brak pracy silnika wentylatora, w wyniku czego chłodnia osiągnęła wysoką temperaturę około 21°C.

W piśmie z dnia 22.01.2013 r. (znak: 71/13) Dowódca 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu wystosował do Dowódcy Jednostki Wojskowej nr 5701 w Wędrzynie prośbę o wyznaczenie miejsca w garnizonie Wędrzyn do przechowywania szczepionek na GBUE w związku z uszkodzeniem komory chłodniczej w budynku kuchni komendy poligonu.

Pismem z dnia 05.02.2013 r. (znak: 111/13) Dowódca 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu poinformował Dowódcę Jednostki Wojskowej Nr 5701 w Wędrzynie jako jednostkę nadrzędną o powstaniu straty/szkody w mieniu wojskowym. W piśmie tym wskazano, iż w magazynie aptecznym znajdują się nie zdatne do użycia szczepionki: szczepionka FSME-IMMUN w ilości 1200 szt., szczepionka IXIARO w ilości 1458 szt., szczepionka STAMARIL PASTEUR w ilości 150 szt. oraz szczepionka AVAXIM w ilości 250 szt. Wartość szacunkowa straty wyniosła 494.609,44 zł. Ww. strata/szkoda została stwierdzona przez magazyniera. W związku z powyższym wnioskowano o wszczęcie procedury straty/szkody i po jej zakończeniu o zutylizowanie ww. szczepionek.

Kierownik Sekcji Medycznej Jednostki Wojskowej nr 5701 w Wędrzynie w dniu 14.02.2013 r. sporządził protokół szkody nr 02/MED/13, z którego wynika, iż w dniu 11.02.2013 r. ujawniono szkodę w magazynie aptecznym. Uszkodzony został agregat chłodzący w wyniku czego szczepionki wymienione w protokole uległy zniszczeniu.

W piśmie z dnia 12.02.2013 r. (znak: SSZdr/3982/13) Szef Dowództwa Wojsk Lądowych w Warszawie zwrócił się do Dowódców/Komendantów jednostek określonych w załączniku nr 2 do pisma o przesłanie informacji o stopniu realizacji szczepień ochronnych osób zakwalifikowanych do służby w ramach Weimarskiej Grupy Bojowej Unii Europejskiej 2013/I. Informacja miała dotyczyć liczby osób poddanych wszystkim wymagany szczepieniom pierwotnym, liczby osób wymagających doszczepienia oraz liczby osób u których nie rozpoczęto jeszcze cyklu szczepień (zgodnie z aneksem A do „Wytycznych Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia z dnia 17 listopada 2011 roku w sprawie utworzenia i przygotowania Weimarskiej Grupy Bojowej Unii Europejskiej zgłoszonej do dyżuru od 1 stycznia 2013 r. do dnia 30 czerwca 2013 r.”), a także potrzeb ilościowo – jakościowych szczepionek przeznaczonych do ww. grupy osób w terminie do dnia 15.02.2013 r.

W odpowiedzi na ww. pismo Szefa Służby Zdrowia Dowództwa Wojsk Lądowych z dnia 12.02.2013 r. (znak: SSZdr/3982/13) Dowódca 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu w piśmie z dnia 15.02.2013 r. (znak: 162/13) poinformował Szefa Służby Zdrowia Dowództwa Wojsk Lądowych w Warszawie o stopniu realizacji szczepień ochronnych żołnierzy wchodzących w skład WGBU I 2013. Z przesłanego do pisma załącznika wynika potrzeba zakupu 1600 szt. szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu.

W piśmie z dnia 14.02.2013 r. (znak: 1142/VI) Zastępca Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie wystosował prośbę do Szefa Służby Zdrowia Dowództwa Wojsk Lądowych w Warszawie w kwestii zabezpieczenia w zakresie szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu. Wskazał, iż w związku z napływającymi potrzebami w zakresie szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu, niezbędnej u żołnierzy do pełnienia służby w ramach Grupy Bojowej Unii Europejskiej, której proces przygotowań powinien zostać zakończony do końca grudnia 2012 r. wnosi o pilne zajęcie stanowiska – określenie uzasadnionej potrzeby zakupu dodatkowej ilości szczepionki. Ze względu na fakt, iż szczepionka kupowana jest w ramach importu docelowego niezbędne informacje należy przesłać do Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w terminie do dnia 25.02.2013 r. Ponadto wskazał, iż Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia zakupił i dostarczył do WOMP-ów szczepionkę w ilości w pełni zabezpieczającej potrzeby GB UE. Znaczna jej część, tj. 2974 dawek została przekazana do wydzielającej głównej komponent 17 Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej w Międzyrzeczu.

W piśmie z dnia 19.02.2013 r. (znak: 172/13/FAX) Dowódca 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu poinformował Szefa Służby Zdrowia Dowództwa Wojsk Lądowych w Warszawie, iż w związku z koniecznością kontynuacji szczepień żołnierzy wyznaczonych do WGB UE 2013/I przesyła dodatkowe zapotrzebowanie

w zakresie szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu w ilości – 1600 szt. Zapotrzebowanie uzasadnił faktem, iż pobrane wcześniej ilości wymienionej szczepionki częściowo zostały wszczepione, a pozostała reszta uległa zniszczeniu z powodu awarii komory chłodniczej wyznaczonej przez 45 WOG do przechowywania szczepionek.

W odpowiedzi na pismo Zastępcy Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie z dnia 14.02.2013 r. (znak: 1142/VI) Szef Dowództwa Wojsk Lądowych Szefostwo Służby Zdrowia w Warszawie pismem z dnia 21.02.2013 r. (znak: SSZdr/5050/13) przesłał Szefowi Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie informację Dowódcy 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego Międzyrzeczu w zakresie potrzeby uzupełnienia szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu, niezbędnych do realizacji szczepień ochronnych żołnierzy wydzielonych przez 17 Brygadę Zmechanizowaną do Weimarskiej Grupy Bojowej Unii Europejskiej 2013/I.

W piśmie z dnia 19.02.2013 r. (znak: 1302/VI) Zastępca Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie, w nawiązaniu do pisma z dnia 23.01.2013 r. (znak: 2396) poinformował Szefa Służby Zdrowia Sił Powietrznych w Warszawie, iż Wojskowy Ośrodek Farmacji i Techniki Medycznej w Celestynowie na potrzeby Grupy Bojowej Unii Europejskiej zakupił i przekazał do WOMP-ów 4900 dawek szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu. Ilość zakupionej i przekazanej szczepionki jest wystarczająca do wykonania szczepień ochronnych u 100% obsady etatowej GB UE. Dodał, iż z roboczych ustaleń wynika, że znaczna część szczepionki, tj. 3083 dawek została przekazana do wydzielającej główny komponent 17 Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej w Międzyrzeczu, a Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie na obecną chwilę nie posiada w zapasie ww. szczepionki. Wskazał, iż jeśli zaistniała uzasadniona potrzeba zakupu dodatkowej ilości szczepionki dla potrzeb Sił Powietrznych – prosi o jednoznacznie określenie tej ilości. Ze względu na fakt, iż szczepionka kupowana jest w ramach importu docelowego niezbędne informacje należy przesłać do Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w terminie do dnia 01.03.2013 r.

W piśmie z dnia 26.02.2013 r. (znak: 5849/13) Szef Służby Zdrowia Sił Powietrznych w Warszawie poinformował Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie, iż w związku z koniecznością przygotowania pod względem medycznym Zadaniowego Lotniczego Zespołu Bojowego (ZLZB), realizującego zadania na rzecz Wojsk Specjalnych oraz utrzymania zadeklarowanego do NATO i UE Komponentu Lotniczego JASTRZĄB, istnieje potrzeba zabezpieczenia dla Sił Powietrznych szczepionki przeciw japońskiemu zapaleniu mózgu dla 903 osób. Wskazano w piśmie, iż aktualnie brak jest możliwości dokładnego oszacowania liczby żołnierzy, którzy powinni zostać zaszczepieni w 2013 r., z uwagi na częste zmiany etatowe, personalne, wakujące stanowiska oraz wyznaczanie żołnierzy do obu przedsięwzięć. W związku z powyższym zwrócono się z prośbą

o zapotrzebowanie na ww. szczepionki w pierwszej kolejności dla 300 żołnierzy, co pozwoli zaszcześcić cały stan osobowy ZLZB i część stanu osobowego KL JASTRZĄB, którego udział w komponencie został potwierdzony. Wyjaśniono, iż dokonanie dokładnej analizy pozostałych potrzeb będzie możliwe nie wcześniej niż w drugim półroczu 2013 r., gdyż niezbędny jest do tego m.in. zaktualizowany projekt obsady etatowej KL JASTRZĄB. Jednocześnie poinformowano, iż aktualny etat ZLZB liczy 237 osób, zaś KL JASTRZĄB 666 osób (łącznie 903 żołnierzy). Podkreślono, iż ww. liczby mogą się zmieniać w zależności od korekt dokonywanych w etacie i obsadzie etatowej komponentów ZLZB oraz KL JASTRZĄB lub w przypadku przyjęcia przez Siły Powietrzne nowych zobowiązań sojuszniczych.

Pismem z dnia 01.03.2013 r. (znak: 1577/VI) Zastępca Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie zwrócił się do Zamawiającego z prośbą o pilny zakup w terminie do dnia 22.03.2013 r. – 2 200 dawek szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu. W piśmie powołano się na ww. pisma Szefa Służby Zdrowia Dowództwa Wojsk Lądowych w Warszawie (znak: SSZdr/5050/13 z dnia 21.02.2013 r.) oraz Szefa Służby Zdrowia Sił Powietrznych w Warszawie (znak: 5849/13 z dnia 27.02.2013 r.). Wskazano, iż szczepionka jest przeznaczona dla 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu, która jest zobowiązana do kontynuowania szczepień (druga dawka) u żołnierzy pełniących dyżur w ramach Weimarskiej Grupy Bojowej Unii Europejskiej 2013/I oraz dla potrzeb Sił Powietrznych, które mają obowiązek przygotowania pod względem medycznym żołnierzy zadeklarowanych do UE Komponentu Lotniczego JASTRZĄB. Pilny zakup dodatkowej ilości przedmiotowej szczepionki podyktowany był faktem, iż znaczna jej część zakupiona i przekazana do dyspozycji 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu z powodu awarii komory chłodniczej uległa zniszczeniu.

W związku z ww. pismem z dnia 01.03.2013 r. (znak: 1577/VI) w dniu 05.03.2013 r. Komendant Wojskowego Ośrodka Farmacji i Techniki Medycznej w Celestynowie zatwierdził wniosek nr 112/2013 o wszczęciu przedmiotowego postępowania z terminem realizacji w nieprzekraczalnym terminie do dnia 22.03.2013 r.

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

Na wstępie należy zauważyć, że Prezes Urzędu zgodnie z treścią art. 161 ust. 1 i 2 ustawy przeprowadza kontrolę udzielania zamówień, a celem tej kontroli jest sprawdzenie zgodności postępowania o udzielenie zamówienia z przepisami ustawy, a zatem dokonuje kontroli jedynie na podstawie kryterium legalności. Prezes Urzędu nie kontroluje umiejętności Zamawiającego w zakresie gospodarowania majątkiem, jego solidności, należytego wypełniania obowiązków i dotrzymywania zobowiązań.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie z wolnej ręki, jeżeli ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia. Przepis ten umożliwia zatem udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki, gdy zaistnieją łącznie następujące okoliczności:

- a) wyjątkowa sytuacja,
- b) przyczyny powstania tej sytuacji nie leżą po stronie zamawiającego,
- c) sytuacji tej zamawiający nie mógł przewidzieć,
- d) wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia,
- e) nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielania zamówienia.

Pomiędzy wszystkimi wymienionymi powyżej przesłankami powinien zachodzić związek przyczynowo – skutkowy oraz związek czasowy.

Zamawiający uzasadniając zastosowanie trybu z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy wskazał na następujące okoliczności: decyzja jednostki nadrzędnej Zamawiającego o konieczności pilnej realizacji zamówienia oraz awaria komory chłodniczej skutkująca zniszczeniem szczepionek. W ocenie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych (dalej „Prezes Urzędu”), powyższe okoliczności w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie uzasadniły wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki.

Prezes Urzędu wskazuje, iż Zamawiający nie może powoływać się na działania innego organu w celu uzasadnienia wszczęcia postępowania w trybie niekonkurencyjnym. Należy podkreślić, iż na procedurę udzielania zamówień publicznych nie mogą mieć wpływu działania lub zaniechania innych podmiotów określających terminy wykonania zamówienia.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu okoliczność otrzymania polecenia zakupu szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu od jednostki nadrzędnej Zamawiającego, tj. Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, nie uzasadniało wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy. Zgodnie bowiem z przepisem art. 15 ust. 1 ustawy za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania odpowiedzialny jest Zamawiający. Przyjęcie do realizacji zamówienia na dostawę szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu powoduje, iż konsekwencje takiego działania obciążają Zamawiającego. W ocenie Prezesa Urzędu, nie jest dopuszczalna sytuacja, w której wyrażona w art. 7 ust. 1 ustawy zasada uczciwej konkurencji doznaje ograniczenia na skutek działań podmiotów publicznych, które określają terminy wykonania zamówienia, uniemożliwiające przeprowadzenie procedury udzielenia zamówienia w trybie konkurencyjnym. Jak podkreślił

Rzecznik Generalny w opinii z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie C-394/02 Komisja przeciwko Republice Grecji, *władze publiczne zamierzające udzielić zamówienia są zobowiązane do dochowania należytej staranności, w związku z czym muszą być świadome konieczności dopełnienia wszelkich obowiązków związanych z zamówieniem i wynikających z prawa krajowego, takich jak konieczność dochowania terminów, czy uzyskania zatwierdzenia projektu. (...) Zamawiający (...) nie może w toku postępowania powoływać się na działania lub zaniechania innego organu w celu uzasadnienia naruszenia prawa wspólnotowego.*

Powyższy sposób interpretacji został potwierdzony w orzecznictwie KIO. W uchwale z dnia 11 stycznia 2013 r. (sygn. akt KIO/KD 107/12) stwierdzono, iż *przesłanki uprawniające do udzielenia zamówienia z wolnej ręki wynikające z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy mają charakter zobiektywizowany, a stwierdzenie ich zaistnienia nie może się sprowadzać i ograniczać do powołania się przez zamawiającego na datę powierzenia mu udzielenia zamówienia przez organy wyższego stopnia.*

Na marginesie należy wskazać, że Zamawiający wszczynając postępowania w trybie z wolnej ręki ustawicznie powołuje się na otrzymywane decyzje wydawane przez jednostki nadrzędne, tym samym taki sposób podjęcia decyzji o udzielaniu zamówień nie jest dla Zamawiającego wyjątkowy i nieprzewidywalny.

Zamawiający w okolicznościach faktycznych sprawy nie wykazał także spełnienia przesłanki dotyczącej konieczności natychmiastowego wykonania zamówienia określonej w art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy. Spełnienie ww. przesłanki wymaga konieczności realizacji zamówienia „szybciej niż pilnie”, czyli „z dnia na dzień”. Jest to zatem przesłanka, która zostaje spełniona w sytuacjach wyjątkowych wymagających od Zamawiającego szczególnie szybkiej reakcji. W niniejszej sprawie nie można uznać, że mieliśmy do czynienia z taką właśnie sytuacją. Z okoliczności faktycznych sprawy wynika, iż do awarii komory chłodniczej w budynku kuchni Komendy Poligonu w Wędrzynie, która spowodowała m.in. zniszczenie 1458 sztuk szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu doszło w dniu 09.01.2013 r. Tymczasem polecenie dokonania pilnego zakupu wydane przez jednostkę nadrzędną – Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie (pismo z dnia 01.03.2013 r., znak: 1577/VI) – wpłynęło do Zamawiającego w dniu 04.03.2013 r., czyli po niespełna 2 miesiącach od powzięcia informacji o awarii. W tym czasie nie były podejmowane czynności związane z natychmiastowym udzieleniem zamówienia. Jak wynika z dokumentacji sprawy po wykryciu awarii trwała jedynie wymiana korespondencji pomiędzy poszczególnymi jednostkami wojskowymi odnośnie zapotrzebowania na ww. szczepionkę. Powyższe świadczy o tym, iż w przedmiotowej sprawie nie mieliśmy do czynienia z natychmiastową potrzebą zakupu szczepionek, jak wymaga tego przepis art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy. Jednocześnie należy zauważyć, iż z dokumentacji sprawy nie wynika do kiedy musiała być zakupiona szczepionka. Zamawiający w zawiadomieniu

wskazał jedynie, iż pilny zakup szczepionki wynikał z otrzymanego w dniu 04.03.2013 r. polecenia od jednostki nadrzędnej, tj. Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia, z uwagi, iż znaczna część zakupionej i przekazanej do dyspozycji 17 Grupy Zabezpieczenia Medycznego w Międzyrzeczu szczepionki, z powodu awarii komory chłodniczej uległa zniszczeniu.

Należy też zwrócić uwagę, iż zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości natychmiastowość wykonania zamówienia musi wynikać z konieczności ochrony jakiegoś interesu, którego naruszenie zagrożone jest wystąpieniem nieprzewidywalnych okoliczności, a który może doznać uszczerbku w przypadku zbyt długiego oczekiwania na udzielenie zamówienia publicznego. Ochrona danego interesu może jednakże nastąpić jedynie zgodnie z zasadą proporcjonalności tzn. zamówienie publiczne udzielone w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy, powinno jedynie dotyczyć zakresu, który jest absolutnie konieczny i niezbędny do usunięcia skutków nieprzewidzianego zdarzenia, zabezpieczenia najpilniejszych, bieżących potrzeb Zamawiającego w czasie niezbędnym do przeprowadzenia procedury udzielania zamówień publicznych w warunkach uczciwej konkurencji (*C-107/92 Komisja przeciwko Republice Włoch, C-394/02 Komisja przeciwko Republice Grecji*).

W uchwale Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 listopada 2008 r. (sygn. akt KIO/KU7/08) zostało stwierdzone, iż *zamówienie z wolnej ręki w trybie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy może być udzielone w zakresie w jakim jest to absolutnie konieczne – przykładowo, jeśli w wyniku katastrofy zniszczeniu ulegnie dach budynku, to zamawiający może prowadzić negocjacje w celu zawarcia umowy dotyczącej jego naprawy, ale już nie w zakresie remontu pozostałej części budynku.*

Tym samym dopuszczalne jest udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki, jednak powinno być ono udzielone jedynie w ograniczonym zakresie, mającym na celu usunięcie doraźnych skutków wystąpienia sytuacji wyjątkowej i zabezpieczenie najpilniejszych, bieżących potrzeb Zamawiającego. Za takie działania w niniejszej sprawie mogłyby zostać uznane np. działania związane z zakupem szczepionki w ilości niezbędnej w danym momencie do dokonania szczepień, ewentualnie jeżeli zachodziłaby taka potrzeba w ilości odpowiadającej liczbie zniszczonych szczepionek na skutek awarii (1458 sztuk). Należy jednak zauważyć, iż Zamawiający w odpowiedzi na zapytania Prezesa Urzędu nie był w stanie wskazać liczby wymaganych szczepionek, terminu rozpoczęcia szczepień oraz ilości wykorzystanych już szczepionek. Zamawiający natomiast w trybie z wolnej ręki zakupił 2 200 sztuk szczepionek przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu. Zatem Zamawiający dokonał zakupu szczepionek w liczbie znacznie większej niż wynikało to z awarii komory chłodniczej. Trudno zatem stwierdzić związek przyczynowy pomiędzy awarią komory chłodniczej a ilością zakupionej szczepionki. Wobec powyższego, należy

stwierdzić, iż ilość zakupionych szczepionek nie wynikała bezpośrednio z awarii, na którą powołuje się w uzasadnieniu Zamawiający, ale z zapotrzebowania złożonego przez Służby Zdrowia Dowództwa Wojsk Lądowych i Dowództwa Sił Powietrznych.

Dodatkowo należy wskazać, iż ze zgromadzonej dokumentacji sprawy nie wynika aby to awaria komory chłodniczej była czynnikiem, który spowodował udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki. Świadczą o tym pisma Zastępcy Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie z dnia 14.02.2013 r. (nr 1142/VI) oraz z dnia 19.02.2013 r. (nr 1302/VI) skierowane do Szefów Służby Zdrowia Dowództwa Wojsk Lądowych oraz Sił Powietrznych z prośbą o wskazanie swoich potrzeb w zakresie zakupu dodatkowej ilości szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu. Należy zauważyć, iż pomimo, iż do awarii komory chłodniczej doszło na początku stycznia 2013 r. ww. pisma nie zawierały informacji o tym zdarzeniu i związanej z tym potrzebie zakupu szczepionek. Jak stwierdzono ww. pismach Zastępcy Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia w Warszawie zakup podyktowany był ciągle napływającymi potrzebami w zakresie zakupu szczepionki przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu, niezbędnej do wykonania szczepień ochronnych u żołnierzy przewidzianych do pełnienia służby w ramach Grupy Bojowej Unii Europejskiej.

Reasumując Zamawiający nie wykazał spełnienia przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy uprawniającego do zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki. Zamawiający poprzez nieuprawnione odstępianie od stosowania trybów podstawowych naruszył tym samym art. 10 oraz art. 7 ust. 1 ustawy.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż zgodnie z art. 167 ust. 1 ustawy od wyniku kontroli doraźnej Zamawiającemu przysługuje prawo zgłoszenia do Prezesa Urzędu umotywowanych zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji o wyniku kontroli.